

6 Μαΐου 2020

Αριθμ. Πρωτ.: 262267/18561/2020

Πληροφορίες: Δανάη Παπαλουκά (τηλ.:213 13 06 774)

Email : gram_koinonikhs_prostasias@synigoros.gr

Ε-ΕΦΚΑ
Γενική Διεύθυνση Παροχών και Υγείας
ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 5
104 31 ΑΘΗΝΑ

Θέμα: Απόρριψη απόδοσης μέρους εξόδων κηδείας λόγω μεταγενέστερης απαίτησης επιπλέον δικαιολογητικών από τη Διοίκηση

Αγαπητές/Αγαπητοί κυρίες/κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και τον ν. 3094/2003, έχει παραλάβει και εξετάζει μεγάλο αριθμό αναφορών πολιτών που διαμαρτύρονται για την απόδοση μέρους μόνον και όχι του συνόλου του ποσού που δικαιούνται (800 Ευρώ) ως δικαιούχοι εξόδων κηδείας από τον τ.ΟΓΑ.

Ειδικότερα, η εγκύκλιος υπ' αριθμ. 2/4.9.2014 του Κλάδου Ι' Μητρώου Συνταξιούχων και Πληρωμής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Ασφάλισης της Διοίκησης του τ. ΟΓΑ με θέμα «Δικαιούχοι, διαδικασίες και δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση της παροχής των εξόδων κηδείας» προβλέπει ότι,

«...τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται είναι τα ακόλουθα:

α. Αίτηση του δικαιούχου, ...

β. Βεβαίωση οικογενειακής κατάστασης ...

γ. Απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου.

δ. Πρωτότυπο τιμολόγιο του γραφείου τελετών ...

ε. Φωτοαντίγραφο της πρώτης σελίδας βιβλιαρίου Τραπέζης ...

στ. Φωτοαντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας του δικαιούχου.»

Ωστόσο, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 562541/8.5.2019 έγγραφό σας με θέμα «*Νόμιμα φορολογικά παραστατικά για την απόδοση δαπάνης εξόδων κηδείας*» προβλέπεται ότι

« ... Σε περίπτωση που στο τιμολόγιο περιλαμβάνονται δαπάνες με εντολή και για λογαριασμό του πελάτη που αφορούν υπηρεσίες ή αγαθά πέραν του φορολογητέου

ποσού που αναγράφεται στο τιμολόγιο, **απαρέκκλητα θα πρέπει να συνοδεύεται και από αντίστοιχες αποδείξεις, διαφορετικά δεν θα αποδίδονται οι σχετικές δαπάνες.**

*Παρακαλούνται οι ανταποκριτές του π.ΟΓΑ και οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ που παραλαμβάνουν αιτήσεις με τα αντίστοιχα παραστατικά από τους δικαιούχους εξόδων κηδείας να τηρούν τα παραπάνω και να ενημερώνουν τους δικαιούχους ότι καμία **δαπάνη με εντολή και για λογαριασμό του πελάτη** δεν θα αποδίδεται αν δεν συνοδεύεται από τις αντίστοιχες αποδείξεις.»*

Σε συνέχεια του εγγράφου αυτού, το περιεχόμενο του οποίου οι ανταποκριτές του τ.ΟΓΑ «παρακαλούνται» να τηρούν, **οι αιτήσεις που υποβάλλονται μετά τις 8.5.2019** οφείλουν να συνοδεύονται από τα νόμιμα φορολογικά παραστατικά (αποδείξεις για δαπάνες που έγιναν με εντολή και για λογαριασμό του πελάτη) -πέραν του πρωτότυπου τιμολογίου του γραφείου τελετών- προκειμένου να εγκρίνονται και να αποδίδεται στους δικαιούχους το σύνολο των 800 Ευρώ.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα **οι αιτήσεις, που υπεβλήθησαν μέχρι τις 8.5.2019 και συνεπώς συνοδεύονται** –σύμφωνα με όσα η υπ' αριθμ. 2/4.9.2014 εγκύκλιος όριζε- **μόνον από το πρωτότυπο τιμολόγιο του γραφείου τελετών**, να τυχαίνουν διαφορετικής αντιμετώπισης, ανάλογα με τον χρόνο εξέτασής τους από την αρμόδια υπηρεσία. Αναλυτικότερα,

-οι αιτήσεις εκείνες που είχαν την τύχη να εξεταστούν **μέχρι και τις 7.5.2019**

εγκρίνονται και αποδίδεται στους δικαιούχους το σύνολο των 800 Ευρώ,

χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων για δαπάνες που έγιναν με εντολή και για λογαριασμό του πελάτη,

-οι αιτήσεις εκείνες που είχαν την ατυχία να εξεταστούν **μετά τις 8.5.2019**

απορρίπτονται μερικώς και αποδίδεται στους δικαιούχους μέρος μόνον του ποσού, ανάλογο με αυτό για το οποίο ο εκάστοτε ιδιοκτήτης γραφείου τελετών «αποφάσισε» να φορολογηθεί.

Στο σημείο αυτό θεωρώ κρίσιμο να θέσω υπ' όψιν σας ότι τη χρονική στιγμή που εξεδόθη το εν λόγω έγγραφο (Μάιος 2019) οι υπηρεσίες της Ε' Διεύθυνσης Μητρώου Συνταξιούχων του τ. ΟΓΑ εξέταζαν αιτήσεις απόδοσης εξόδων κηδείας που είχαν λάβει αριθμό πρωτοκόλλου (τ. ΟΓΑ) Μαρτίου 2018 και συνεπώς είχαν υποβληθεί στους κατά τόπους ανταποκριτές δύο τουλάχιστον μήνες νωρίτερα¹. Πρακτικά, δηλαδή, οι αιτήσεις, που εξέταζε ο τ.ΟΓΑ όταν εξεδόθη το προαναφερθέν έγγραφο, είχαν υποβληθεί από τους δικαιούχους τουλάχιστον 16 μήνες προγενέστερα της έκδοσης του εγγράφου και τις είχαν παραλάβει οι ανταποκριτές με βάση τις οδηγίες που τους είχαν δοθεί και ίσχυαν 16 μήνες προγενέστερα της έκδοσης του

¹ Θεωρώντας δεδομένο ότι οι ανταποκριτές είχαν άμεσα διαβιβάσει τις αιτήσεις, γεγονός, ωστόσο, που δεν συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις, καθώς έχουν παρατηρηθεί και καθυστερήσεις έως και ενός έτους στην αποστολή-διαβίβαση των σχετικών αιτήσεων.

εγγράφου. Η καθυστέρηση εξέτασης των εν λόγω αιτήσεων έχει σαν αποτέλεσμα όλες οι αιτήσεις που υπεβλήθησαν το έτος 2018 και σχεδόν το ήμισυ αυτών που υπεβλήθησαν το έτος 2019 να μην έχουν **τα δικαιολογητικά εκείνα που πολύ αργότερα, έως και 16 μήνες μετά, κρίθηκαν απαραίτητα για την απόδοση ολόκληρου του ποσού** που ο τ. ΟΓΑ προβλέπει. Σημειωτέον ότι τόσο οι κατά τόπους ανταποκριτές, όσο και οι δικαιούχοι **κατά το χρόνο υποβολής** των προαναφερθεισών αιτήσεων **ακολούθησαν απαρέγκλιτα τις οδηγίες** που ο τ.ΟΓΑ είχε ορίσει προκειμένου να γίνει αποδεκτό το αίτημα των ενδιαφερομένων και **να αποδοθεί στους τελευταίους το σύνολο του ποσού** που προβλέπει ο τ.ΟΓΑ **(800 Ευρώ)**.

Θα πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπ' όψιν η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη, την οποία η διοίκηση παραβαίνει, όταν ενεργεί κατά τρόπο αντίθετο προς τις προσδοκίες που η ίδια έχει δημιουργήσει στον πολίτη.

«Λόγω της αρχής της εμπιστοσύνης, αλλά και της επιεικειάς, δεν είναι επιτρεπτό να επιβαρυνθεί ο πολίτης των δυσμενών συνεπειών σφαλμάτων της διοίκησης.

Λόγω της αρχής της αυτοδέσμευσης, το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει υπ' όψη και την εύλογη και δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των πολιτών στις ενέργειες των οργάνων του, ούτως ώστε να μην εκτρέπεται στην αυθαιρεσία.

Ο πολίτης θα πρέπει να αισθάνεται ότι το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο τον προστατεύει, με την προϋπόθεση ότι και αυτός τηρεί τους "κανόνες του παιχνιδιού".»²

Από τα προαναφερθέντα, αφενός μεν οι δικαιούχοι φέρονται να έχουν τηρήσει απόλυτα τους «κανόνες του παιχνιδιού», αφετέρου δε η διοίκηση φέρεται να τους επιβαρύνει επωφελούμενη από

« ... το οικείον αυτής αμάρτημα, ...»^{3 4}.

Ειδικότερα, θα ήθελα να επισημάνω ότι, αν και ο σκοπός να παταχθεί η φοροδιαφυγή και κατά τη διαδικασία απόδοσης των εξόδων κηδείας αποτελεί και πρέπει να αποτελεί κύριο μέλημα της κάθε Διοίκησης, ωστόσο δεν είναι σωστό να επωμίζονται οι δικαιούχοι τις συνέπειες της υπέρμετρης καθυστέρησης ή/και όποιας δυσλειτουργίας ενός φορέα στην εξέταση των σχετικών αιτημάτων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, και προκειμένου να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η έρευνα του συγκεκριμένου ζητήματος από τον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με τις εκ του νόμου αρμοδιότητές του, έχοντας την πληρέστερη δυνατή γνώση του συνόλου των πραγματικών δεδομένων που το διέπουν, θα ήθελα να παρακαλέσω για τις θέσεις και απόψεις της Υπηρεσίας σας επί των προαναφερθέντων, καθώς επίσης και για τη μεσολάβησή σας προς

² Βλ. Γ. Κατρούγκαλου, «Η προστασία της εμπιστοσύνης του πολίτη προς το κράτος», Διοικητική Δίκη, 1993, σελ.947 επ.

³ ΑΠ 1170/1980, ΝΟΒ/1981 (537).

⁴ Εν προκειμένω της πρωτοφανώς μεγάλης καθυστέρησης, οι συνέπειες της οποίας όχι μόνον βαρύνουν το θύμα που λαμβάνει μέρος μόνο του ποσού που δικαιούται, αλλά ωφελούν και το θύτη που εξοικονομεί μέρος του ποσού που θα απέδιδε.

εξεύρεση λύσης, που θα συμβάλει τόσο στη διασφάλιση των έννομων δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων, όσο και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης τους στην επάρκεια και την αποστολή της δημόσιας διοίκησης.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Γιάννης Σ. Κωστής
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Ε-ΕΦΚΑ
Γραφείο Διοικητή
κυρίου Χρήστου Χάλαρη
ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 8
102 41 ΑΘΗΝΑ